

Kursusprogram for Forskeruddannelsesprogrammet i Filosofi, Pædagogik og Religionsstudier efterår 2008

19. september (10-16): Seminar om videnskabsteori: Kausalitet i psykologi og samfundsvidenskab

Sted: Mødelokale Comenius, IFPR

Mange videnskabsteoretikere har analyseret kausalitet ud fra enten naturlove eller særlige mekanismer. Ingen af forslagene er attraktive for psykologi og samfundsvidenskab, da disse videnskabsgrene vanskeligt kan påpege lovmæssige forbindelser eller mekanismer inden for deres særlige forskningsfelter. Dette motiverer enten en reduktionisme til naturvidenskaberne eller en retræte mht. at levere fuldgyltige årsagsforklaringer. På det seneste har en ny vinkel på kausalitet imidlertid vundet frem. Man ser kausale udsagn som påstande om hændelser i en ideel eksperimentel situation og forholder sig agnostisk til hændelsernes lovmæssige eller mekaniske status. Vejen er dermed banet for legitime årsagsforklaringer i alle videnskaber, der kan henvise til egne ideelle eksperimenter, herunder samfundsvidenskaberne. Prisen er imidlertid at den eksperimentelle kontekst for et kausalt udsagn nøje må ekspliciteres inden for disse videnskaber. Seminaret sigter på at gøre de studerende bekendt med en brugbar model for kausale forklaringer i psykologi og samfundsvidenskab. Til dette formål udvikles grundtrækkene i den mest indflydelsesrige ikke-mekanistiske analyse af kausale påstande, nemlig James Woodward's manipulationisme, som den kommer til udtryk i hovedværket *Making Things Happen. A Theory of Causal Explanation*, OUP 2003. Som forberedelse læses i denne bog Kap. 1 (for de særligt flittige tillige Kap. 5).

Kursusansvarlig: Adjunkt Nikolaj Nottelmann, IFPR

Antal ECTS: 1

Tilmelding SENEST DEN 9. september 2008. Tilmeldingsblanket findes på WWW.IFPR.SDU.DK

1. oktober (10-16): Seminar om religionsvidenskabens videnskabsteori

Sted: Mødelokale Comenius, IFPR

Er religion en akademisk konstruktion? Kræver studiet af religion en særlig videnskabsteori, der adskiller feltet markant fra andre humanistiske og samfundsvidenskabelige studier? Kan religionsforskere holde sig neutrale i diskussionen om religioners sandhed, eller er der en indbygget religionskritik i moderne religionsvidenskabs metoder og resultater? Er forskernes egne overbevisninger relevante at diskutere? Kan religionsforskere levere objektiv formidling af og rådgivning om religion i uddannelser og politiske sammenhænge?

Den 29.-30. september vil indbudte forskere med religionsvidenskabelig og filosofisk baggrund diskutere ovenstående spørgsmål ved symposiet *Religionsvidenskabens videnskabsteori*. D. 1. oktober bliver tråden taget op i et egentligt ph.d.-seminar hvor der diskuteres videnskabsteoretiske spørgsmål i relation til de fremlagte projekter. Religionsvidenskaben er et særligt omdiskuteret

forskningsfelt, hvor forskellige interesser og grundholdninger ofte støder sammen, men er netop derfor velegnet som udgangspunkt for videnskabsteoretiske diskussioner. Seminaret har også relevans for ph.d.-studerende indenfor humanoria og samfundsvidenskab generelt.

Oplæg ved bl.a. Armin Geertz (AU), Mikael Rothstein (KU), Tim Jensen, Olav Hammer, Lars Albinus (AU), Tove Tybjerg (KU), Jeppe Sinding Jensen (AU) og Jesper Sørensen.

Kursusansvarlig: Lektor Søren Harnow Klausen

Antal ECTS: 2, med oplæg 3. Deltagelse i ph.d.-seminaret forudsætter deltagelse i symposiet. Oplæg på max 15 sider sendes til Marianne Lysholt (marianne.lysholt@ifpr.sdu.dk) senest 15. september

Tilmelding SENEST DEN 1. september 2008. Tilmeldingsblanket findes på WWW.IFPR.SDU.DK

10. november (10-16): Metodekursus

Sted: Mødelokale Comenius, IFPR

Kurset følger op på metodekurset i foråret vedrørende kvalitative og især narrative interviews, hvor fokus var på hvordan det empiriske materiale indsamles. Her er der nu fokus på fortolkning og analyse af indsamlede interviews. Kurset kan sagtens følges af andre end deltagerne på forårets metodekursus.

I forhold til narrative interviews og andre kvalitative interviews gennemgås en række tekstanalytiske tilgange og metodiske greb. Vi arbejder med, hvorledes man analyserer tidsforståelser, forløbsudviklinger og rækkefølger, stemmer, personer og relationer, kontekster og tematikker, sprog og metaforer. Endvidere diskuteres flere mulige tilgange til analyser af den samlede empiri: caseanalyser, tematiske analyser, sampleanalyser etc.

Der vil på forhånd blive udsendt læsestof som forberedelse til kurset, og deltagere, som ønsker at få eksempler og problemstillinger fra deres egen empiri belyst må gerne 14 dage før kursets start sende max én side til Marianne Lysholt (marianne.lysholt@ifpr.sdu.dk) med et teksteksempel ledsaget med en side til beskrivelse af konteksten for den udvalgte side. Disse teksteksempler vil derpå blive analyseret i dybden.

Kursusansvarlig: Lektor Marianne Horsdal

Antal ECTS: 1

Tilmelding SENEST DEN 3. november 2008. Tilmeldingsblanket findes på WWW.IFPR.SDU.DK

18.-19. november: Læring, undervisning og værdier

Sted: Auditorium 100 / lokale O-77

Værdier spiller på flere måder en afgørende rolle i uddannelsesforskning og pædagogik: Uddannelser sigter ikke bare mod at give eleverne viden og færdigheder, men også et passende værdigrundlag, hvilket bl.a. kommer til udtryk i de aktuelle ideer om uddannelse i demokrati og medborgerskab. Men hvorledes lader værdier sig erkende og formidle? Meget tyder på at følelser en væsentlig

kilde til værdierkendelse, men fører det ikke til en uholdbar relativisme – og hvordan lader sig det sig udnytte i undervisningen?

Uddannelsesforskningen har ikke kun værdier som en del af sit undersøgelsesområde, den har også et intrikat forhold til sit eget værdigrundlag. Umiddelbart fremstår især pædagogik og læringsteori som indbegreber af en normativ disciplin, for så vidt de søger bedste midler til at nå et særligt værdifuldt mål. Ikke desto mindre kritiseres pædagogisk forskning ofte for at være for holdningspræget, og uddannelsesforskere tilstræber gerne en høj grad af værdineutralitet og viger tilbage for at udtale sig ”normativt”.

Seminaret vil tillige sætte fokus på forholdet mellem læring og undervisning. Kan undervisningsbegrebet erstattes af læringsbegrebet? Eller er læringsbegrebet tværtimod blevet overbebyrdet? Er uddannelse blot et middel til at igangsætte læringsprocesser eller formidle værdier og holdninger, eller har den, som det hævdes i den almenpædagogisk-filosofiske tradition, en værdi i sig selv?

Oplæg ved bl.a. Niels Buur Hansen, Alexander von Oettingen (CVU-Syd), Michael Paulsen, Merete Wiberg (AAU), Jörg Zeller (AAU), Thomas Skau (AAU), Steen Beck og Søren Harnow Klausen. Detaljeret program følger.

Kursusansvarlig: Lektor Søren Harnow Klausen

Antal ECTS: 2

Tilmelding SENEST DEN 11. november 2008. Tilmeldingsblanket findes på WWW.IFPR.SDU.DK

9.-10. december: Kognitionsforskning i humaniora og pædagogik

Sted: oplyses senere

Kognitionsforskningen finder anvendelse på stadig flere områder, herunder også pædagogik og traditionelle humanistiske forskningsfelter som litteratur og religion. Den tilbyder en videnskabeligt funderet behandling af emner som ellers har været overladt til fri spekulation, men påkalder sig også kritik for reduktionisme, for at ignorere betydningen af sociale og kulturelle faktorer og se stort på de enkelte fænomeners individuelle særpræg. Seminaret vil præsentere nogle eksempler på hvordan kognitionsforskningen kan anvendes dels på det pædagogiske felt – hvor den f.eks. kan kaste nyt lys over betydningen af tavs og eksplicit viden i læringssammenhænge – dels inden for humanistisk forskning i almindelighed, f.eks. i religionsstudier, og derved lægge op til en kritisk diskussion af kognitionsforskningens muligheder og faldgruber. Oplæg ved bl.a. Andreas Roepstorff, Aarhus Universitet, Jesper Sørensen, IFPR, Marianne Horsdal, IFPR, Theresa Schilhab, DPU og Søren Harnow Klausen, IFPR. Detaljeret program følger.

Kursusansvarlig: Lektor Søren Harnow Klausen

Antal ECTS: 2

Tilmelding SENEST DEN 2. december 2008. Tilmeldingsblanket findes på WWW.IFPR.SDU.DK

16. december (10-16): Kritikseminar

Sted: Mødelokale Comenius, IFPR

Seminaret tager udgangspunkt i deltagernes egne udkast, som vil blive diskuteret i mindre grupper. Man skal være indstillet på selv at forberede respons til en eller flere tekster. Der vil desuden være et oplæg ved en nybagt ph.d.-stipendiat, som fortæller om sit projekt og arbejdet med det.

Oplæg på max 15 sider sendes til Marianne Lysholt (marianne.lysholt@ifpr.sdu.dk) senest 9. december

Kursusansvarlig: Lektor Søren Harnow Klausen

Antal ECTS: 1

Tilmelding SENEST DEN 9. december 2008. Tilmeldingsblanket findes på WWW.IFPR.SDU.DK